

KARAŠEVSKI ZA KARAŠEVCI

vineri, 17 iunie 2016

Koliko put sam se pital na kojim jeziku bi bilo najbolje da pišemo u Gran ici, sve toliko put sam stigal na isti odgovor: bilo kojim jezikam pišeš, važno je da na eš onoga koji da eta ono što pišeš!

Jeste

li opazili (ovde govorim svima vama koji pogli ete katkad i na tekst, ne samo na slike u Gran ici, koji ne držite Gran icu samo da zakurite prosit ili da pokrijete grnci i bljuca s jelam što je stalo na sofri da ne turi muva...) da smo u tražnje vreme pri eli redovito da pišemo i na karaševkim? Ako jeste, to me raduje!

Ali,

znate i sami e pisanje na karaševskim ne nikako lak posal. Barem ne za nas, ovi koji radimo ovde u uredništvu Gran ice. I lam da vim kažem i zašto!

Neste

vi mlogo oni koji etate ono što mi pišemo, ali, kako sam videl, vi koji etate... etate jako pažljivo. A, i to me jako raduje! Pa, ako ste iz Karaševa, onda omak late da me uvatite e ja nesam otuda, e ne govorim kakon vi.

Ja sam iz Klokoti a, a mi, tamo u

Klokoti u, kažemo, na primer, tražnje, a vi...stražnje! Kažemo, ješte, lupar, a vi kažete lomarnik; onda kažemo dolaf, a vi dolap, mi na karaševski kola od siranja velimo pirkar, a vi perkar; mi krampiri, vi prompiri; mi klbasica, vi kalbasica; mi radnja, vi ra a; mi familija, vi famila. Razlike su po velike kad kažemo rep, a vi, na to, kažete opaš; kad mi kažemo kušulja, a vi katanica; mi sarme, vi perišore; mi mast, vi unt; mi glive, vi pi urke; mi dlgi (na karaševski tradicionalni kola i), vi trupci; mi petlasto, vi blešto; mi stlpac, vi derek. A kad izvadimo mašinu iz servisa mi kažemo e smo ju repetitali, a vi e ste ju reperitali!

A

da ne govorim za one stvari koje se sasveme inako izgovaraju od sela do sela. Klokoti anje vele pala, vi lopta, a Lupa anje bubuljak; šipke se veli u Klokoti u, fitilj u Karaševu, palirke u Lupaku; trepte, u Klokoti u, pre ke u Karaševu i trepne u Lupaku.

U

Karaševu se kaže „kada“; a u svi drugi seli samo „da“!

I

ješte koliko mogu da se nabroje...

Onda,

kažete vi meni, o bi bilo mogu e da ja, Klokoti an, napišem nešto na karaševskim bez da uvati nekoga bes u Karaševu? Ako napišem klokoti ki, sam siguran e la da se na e neki otuda koj da me spominje...da stu em cel Božji dan! Mu e je jajce stiglo da u i kukošku ili Klokoti an Karaševka da govori?! S druge strane, ako neki od nas napiše „selja ki“; laju da mu mole za zdravlje svi

oni drugi!

e

mi, Karaševci, znate i vi sami, jako se volimo!

Makar

e na evamo sve te poteško e u govoru, makar e ne nikaka norma, nikako pravilo koje da nim kaže što je po pravu u jeziku i što ne, mi se inatimo da pišemo karaševski! Svaki kako zna, svaki kako ume, tako kako je nau il kod njega u selu, kod njega doma. Na kraju krajeva, sve te razlike u našem govoru ine karaševsko jezi no blago.

Zašto,

onda, se mu imo da pišemo karaševski, kad možemo jako lepo da pišemo samo hrvatski ili vlaški, de jesu norme, gramatike i re nici, de je sve bristro?

Kako

da ne udzabimo!

U

tražnje godine, otkad smo svi nau ili dobrano da govorimo vlaški, po imamo sve po više da fukamo vlaške re i u karaševski govor. Ili e nim leno da se setimo e jest za to što bi teli da kažemo prava pravcata karaševska re ili baš nemamo ni za Boga miloga karaševsku re i onda posegnemo za tu re tamo, kod vlaškog jezika. Ali tu stvar inimo tako esto e više ne ose amo kako nim se jezik menja. Neke re i su nim turile toliko dlboko u govor e više ji ne suka amo da su vlaške. Mi gandujemo, na primer, a ne mislimo; mi folositamo, a ne koristimo. Imamo „dolaf“ i „dolap“ (od vlaškoga „dulap“) i niti jenu drugu re s kojom da ji zamenimo, makar e naši stari su na nešto što je li elo na „dolap“ (dolaf) veleli „kredenac“. U Karaševu se veli „pre ke“, a mi, u Klokoti u, smo tu re skoro udzabili, makar e i kod nas se neki put isto tako kazalo na „trepte“. Ali, sasvem kako ne treba govore neki kad idu da „reperitaju“ ili „repetiraju“ mašinu. Oni bi mogli sasvem karaševski da „naprave“ mašinu!

Smo

pri eli da redovito pišemo karaševski i kako da vim pojavimo e se može da naplnimo jenu itavu stranicu od novinje bez da osakatimo karaševski govor. Da vim pojavimo e možemo ak i da govorimo s drugim Karaševcima s karaševskim re ima.

Da

vi lepo i ponizno molimo da poštujete ono što smo primnuli, gotovo za dobro, od naši stari!

Daniel Lucacela